

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Doc. MUDr. Dušan Pícha, CSc.
přednosta kliniky
Budínova 2, Praha 8, 180 81
E-mail: dusan.picha@bulovka.cz

V Praze dne 26. 7. 2020

Oponentský posudek dizertační práce

Problematika očkování na prahu třetího tisícletí

autora MUDr. Jiřího Šálka

Předkládaná práce zpracovává aktuální téma současnosti: očkování a přístup veřejnosti k jeho používání, resp. i problémy i s jeho odmítáním. V úvodu práce uvádí: „ často uváděným důvodem váhání obecné populace s očkováním jsou obavy z bezpečnosti vakcín či také nedostatek povědomí o nemocech, které jsou tak vnímány jako málo závažné.“

Prostudovala jsem předloženou dizertační práci a předkládám své hodnocení.

1. Hodnocení dizertační práce po stránce formální

Rozsah vlastní práce: má 60 stran, dalších 11 stránek jsou přílohy: 1. dotazník, který zpracovávali studenti 5. ročníku z 3. LF UK a studenti Pedagogické fakulty UK v Praze. Seznam použité literatury 84 citací, z nichž jen 11 je z českých časopisů. Zvláště jsou uvedeny 2 citace – 2 vlastní publikace s IF k problému práce.

Úvod je poměrně rozsáhlý, téměř 4 strany. Je však aktuální, protože strach z očkování se může stupňovat nedokonalou znalostí, která vychází z nedostatku informací a pochopení problému.

Vlastní práce se zakládá na průřezové srovnávací studii dvou studentských skupin. Tento postup má napomoci rozvoji kritického myšlení, protože jak uvádí autor „schopnost kritického myšlení“ je nezbytná pro úspěch v současném světě.

Literární rozbor problému očkování, dále již provedených studií, ukazuje význam vzdělávání i k akceptaci očkování, které má významnou roli v prevenci.

Uspořádání práce je méně obvyklé. V bodech 2 až 9 na 25 stránkách je podrobná informace od historie, přes legislativu, očkovací kalendář dětí i dospělých, obecné principy imunity a očkování a jeho význam pro společnost, odmítání očkování. Kapitola 8 je velice zajímavá, zabývá se očkováním v kontextu 21. století, i aktuálními problémy v EU. **Až v 10. bodě, na straně 37, jsou uvedeny cíle práce.** Při tom v rešeršní práci k dizertaci bylo uspořádání obvyklé. V práci jsou 4 obrázky, 2 grafy a 8 tabulek, jsou přehledné a srozumitelné. Navzdory této úpravě považuji tuto práci za potřebnou a zajímavou.

V úvodu práce na str. 37 autor uvádí:

Primárním cílem práce bylo zjistit, zda existuje rozdílná míra přijetí očkování mezi studenty lékařské a pedagogické fakulty

Sekundárním cílem bylo analyzovat faktory, které u studentů podmiňují **míru pozitivního vnímání očkování (MPVO)**

Primární cíl byl stanoven na základě rešerše aktuální literatury a zdrojů. Reflexe sledovaných posunů ve společnosti vztahujících se k očkování je významně ovlivněno informacemi od odborníka.

Jako odborníci byli prezentováni **budoucí lékaři – posluchači 5. ročníku** a srovnávací skupinou byla skupina **budoucích pedagogů**. Hodnocení vycházelo z hypotézy: primární, alternativní, resp. doplňkové. **Deskriptivní průřezová studie byla provedena jako anonymní dotazníkové šetření.** Pilotní studie provedena v lednu 2019 na vzorku 30 respondentů ověřila srozumitelnost

dotazníků. Dotazníkové šetření bylo schváleno Etickou komisí 3. LF. **Do studie bylo zařazeno 722 respondentů (386 mediků, 336 studentů učitelství)**. Statistické analýzy byly provedeny za použití biostatistického softwaru Prism 8.

Většina respondentů nebyla sice zastánci alternativní medicíny, přesto vyšší počet zastánců byl u pedagogů, ale pouze 1,8% respondentů s převahou pedagogů považovalo očkování za zbytečné. Strach z infekčních nemocí měli medici. Strach z nežádoucích účinků měli pedagogové, také mají nižší míru přijetí očkování (72% v. 92%). MPVO byla jednoznačně podmíněna postojem k alternativní medicíně. Míra přijetí očkování je mezi budoucími učiteli obecně nižší.

Práce prokázala, že důvěra v očkování je ve skupině budoucích učitelů nižší než ve skupině mediků. Jak uvádí autor, je zřejmé, že pokud chceme zvýšit racionální přístup k očkování dětí, je potřeba tento problém zařadit do školní výuky. Pedagogové mají denní kontakt s dětmi a a pravidelný kontakt s rodiči a doplnění vzdělávání mohou uplatnit u obou skupin.

Autor ve své práci prokázal že efektivní výuka dětí – zlepšení jejich zdravotní gramotnosti může vést k lepšímu porozumění infekčním chorobám a k důležitosti vakcinace pro prevenci.

Závěrečné hodnocení

Předložená práce splňuje všechny požadavky kladené na dizertační práci uvedené v §47 odst. 4 zákona 111/98 Sb. , MUDr Jiří Šálek prokázal k samostatné vědecké práci a proto doporučuji předložit jeho dizertační práci k obhajobě v doktorském studijním programu Preventivní medicína a navrhuji aby mu byl udělen titul Ph.D.

V Praze, dne 26.7.2020

**Doc. MUDr. Vilma Marešová, CSc.
Klinika infekčních nemocí 2. LF UK**